

פחד דוד

פרשת
כי תצא
י"ד אלול
תשע"ה
781

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו שליט"א**

בן הצדיק המלוכ"ן רבי **משה אהרן פינטו זצ"ל** ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי **חיים פינטו זיע"א**

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

קיום מצוות התורה בשלימות

עצות, לומדים אותה בעמל וביגיעה וחרדים לקיים את כל האמור בה בתכלית השלמות, משום הידיעה שבכוח המצוות והאיסורים הכתובים בה לרוממם ולעצב את אישיותם.

ובשעה שאדם מכיר ויודע את תכליתו בזה העולם, שלוה גדולה לובשת אותו ואין הוא נתקף בעצבות ובדיכאון. לעומת זאת בקרב הציבור הכללי הרחוק משמירת תורה ומצוות, הפך הדיכאון לנחלת הכלל, ואם ברצונך להרגיש שהינך בעל מעמד ושווה ערך, עליך להציג כרטיס ביקור של אחד הפסיכולוגים המובילים בתחום, עימו אתה נוהג לשוחח באופן קבוע.

הנה הורתנו התורה על מצוות שונות - מהן המתיישבות על לב האדם ומהן הרחוקות מהשגתו ומתפיסתו. וכאמור, מצות "ועשית מעקה לגרך" הינה בכלל המצוות ההגיוניות המתיישבות על לב האדם, אך לעומתה מצות שילוח הקן הינה מצוה הרחוקה מתפיסתנו ומהשגתנו, ולולא ציוותנו התורה על מצוה זו, לא היינו חשים לקיימה באומרנו שיש בה מן האכזריות.

ונראה לומר שרצתה התורה בצוותנו על מצות המעקה ללמדנו שעל האדם לקיים את כל הדברים האמורים בתורה, בין אם הם הגיוניים כמצוות מעקה, ובין אם בלתי הגיוניים כמצות שילוח הקן. ובהיות שהתורה היא דרך חיים לאדם, ובמצעותה האדם ממלא את תכליתו וייעודו, על כן גם בדברים הפשוטים וההגיוניים עליו להכניס את רצון ה' ולקיימם, לא משום הגיונו ודעתו המתיישבים בדבר, אלא משום שכך ציווה עליו הבורא.

וכגון זה אף אם אדם יצהיר שלעולם לא יטול נשמת אדם אחר משום שזהו מעשה של אכזריות, יש לו לחדד את הידיעה בקרבו שהוא נמנע ממעשה זה לא רק משום המוסריות שבדבר, אלא משום שזהו רצון הבורא וכך ציוותה עליו התורה הקדושה. ואם אדם יחוש לקיים רק את הדברים ההגיוניים המתקבלים על דעתו האישית, הרי שהעולם כתווה ידמה. וכשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות, ומה שנידמה כמוסרי בעיני האחד יכול להתפרש כמעשה של אכזריות בעיני האחר. וכיצד יכול העולם להתנהל באופן תקין בזמן שכל אדם מקיים רק את הדברים ההגיוניים בעיניו, מי הוא זה אשר יקבע מהו ההגיון הצרוף שיש להתנהל על פיו?!

והוא שציוותה התורה על האדם להתקין מעקה על גג ביתו, על מנת להעמידנו על כך שיש לקיים את כל דברי התורה כולה ללא הבדל וחילוק, גם את הדברים ההגיוניים שבה וגם את הדברים שאינם מתקבלים על לב האדם כמצות שילוח הקן. זאת ועוד, כאשר האדם מקיים מצוה אשר הגיונית בעיניו, לא יקיימה משום שכך מורים לו מצפוננו והגיונו, אלא יכוון בדעתו למלא אחר דעת עליונה - לקיים רצון שמים.

"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגרך ולא תשים דמים בביתך כי יפול הנופל ממנו"

(דברים כב, ח)

הנה ציוותנו התורה שכל הבונה בית, מצוה עליו להתקין גדר מעקה על גג ביתו, על מנת שלא יהיו דמים בביתו. וקשה הדבר מפני מה ראתה התורה לצוותנו על עניין כה ברור והגיוני, הרי פשוט הוא שאף ללא ציווי התורה על עניין זה, כל אדם היה ממחר להתקין מעקה בגג ביתו, שאי מי הוא זה שיחפש לסכן את נפשו ונפשות בני משפחתו במועד. אם כן השאלה המתעוררת היא, על שום מה הורתנו התורה על עניין זה, בשעה שכל אדם היה חש לקיימו אף מבלי שנצטווה על כך על ידי התורה.

ונראה לבאר שאדם בא לעולם הזה בכדי למלא תכלית ויעוד. הנה לא מצינו בעל חי המסתובב עם מזוודה ביד, היות ותכליתו לשרת את האדם ולאחר מכן למות ולהתפגר מבלי שיוותר ממנו דבר מה. ולהבדיל, אדם חי בעולם הזה לשם יעוד ומטרה, ואף אם מצינו אנשים שכל ימיהם סוחרים עימם מזוודות, כלומר אוגרים לעצמם רכוש וממון, אותן מזוודות לא תלוויה אותם לאחר מילוי שנותיהם על פני האדמה, אלא רק התורה לבדה עתידה ללוות את האדם לעולם שכולו טוב, כמאמר (ישעיה נח, ח) "והלך לפניך צדקך" ואין צדק אלא תורה.

הזהר הקדוש (ח"בפכ, ב) אומר שהתורה מכונה 'ספר עצות' לאדם, כיון שהיא מתווה ומנחילה לאדם דרך חיים כיצד יש לו לנצל את שנותיו על פני האדמה.

זוכר אני שבאחת מטיסותי לארגנטינה הבחנתי באדם שבמשך כל שעות הטיסה הארוכות היה מרותק לספר קריאה, עד שבגללו לא אכל ולא ישן.

כשהמטוס עמד לנחות ראיתי שהוא סיים את הספר וחיוך גדול של סיפוק מילא את פניו על כך שעמד במשימה בכבוד והצליח לקרוא את כל הספר במהלך הטיסה. כשעמדנו לרדת מן המטוס הבחנתי שהאיש שכח את הספר על כסא המושב, והיות שהבחנתי עד כמה יקר הספר לליבו, עד שבגללו ויתר על הארוחות והשינה, הערתי את תשומת ליבו לכך שהספר נותר על מושב המטוס. כששמע את דברי, הוא עשה בידי תנועת ביטול כאומרת - הספר יכול להישאר שם, לא חשוב.

ומכיון שאין זו דרכי לתת למאורעות לחלוף סתם כך על פני מבלי שאתבונן בהם, מיד החילתי לחשוב איזה לקח אוכל ללמוד ממעשה זה. והגעתי למסקנה עד כמה גדול ההבדל בין הגויים לעם ישראל, שהנה הגויים יכולים להשקיע את כל שעותיהם למען דבר מה, אך לאחר מכן להשאירו בודד על כסא המטוס, בעוד שבני העם היהודי אשר ניתנה להם התורה המכונה 'ספר

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:33 | 18:48 | 18:40 | 18:50

מוצאי שבת 19:45 | 19:47 | 19:47 | 19:47

רבינו תם 20:25 | 20:22 | 20:24 | 20:24

הילולא דצדיקיא

י' - רבי יעקב מלול

טו - רבי משה אלשקר

טז - רבי יהודה פינטו זיע"א

יז - רבי דניאל פינטו זיע"א

יח - רבי עבדאללה סומך

יט - רבי אליהו לופיאן

כ - רבי משה אריה פריינד

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "רני עקרה לא ילדה". (ישעיה נ"ד)

הקשר לשבת: הפטרה זו היא אחת משבע שבתות של נחמה שמפטירין החל משבת שאחרי תשעה באב

"רני עקרה לא ילדה פצחי רנה". (ישעיה נד. א)

למעונו של הצדיק רבי רפאל מברשד זצ"ל, הגיעה איזו אשה וסיפרה לו שהיא בתו של הצדיק רבי שמואל מקמינקה.

מה רצונך בתי? שאל אותה הצדיק.

והיא השיבה לו שהיא מבקשת שיברך אותה בזרע של קיימא.

"השמחה, כך אמר לה הצדיק רבי רפאל מברשד זצ"ל, היא הסגולה לזכות לזרע קודש של קיימא".

חזרה האשה לביתה, ומיד אצה לבית אביה בכדי לספר לו את דברי הצדיק רבי רפאל מברשד זצ"ל שנתן לה סגולה לזכות לפרי בטן, על ידי השמחה.

"דבר זה, אמר לה אביה, למד רבי רפאל, מן התורה, מן הנביאים ומן הכתובים".

בתורה נאמר "ותצחק שרה", ומיד אחר כך נולד יצחק אבינו ע"ה.

בנביאים נאמר "רני עקרה".

ובכתובים נאמר "אם הבנים שמחה".

אם כך, שאלה האשה, תמוה הדבר:

אם שרה צחקה בשביל הסגולה שבדבר, מדוע אם כן התרעם עליה הקב"ה על שצחקה ואמר "למה זה צחקה שרה", הרי זו סגולה לבנים כפי שלימד הצדיק?

וכך השיב לה רבי שמואל:

אכן, מידת השמחה היא סגולה נפלאה לזכות לפרי בטן, אך עלינו לדעת שסגולה צריכים רק כאשר צדיק מבטיח דבר מה. אבל כשהקב"ה בכבודו ובעצמו מבטיח, כשם שהוא הבטיח לשרה אמנו ע"ה, אזי כבר אין עוד צורך בשום סגולה. זוהי הבטחה מפי הבורא!

ובגין כך התרעם השי"ת על שרה כשהיא צחקה.

שנת הארץ

לגבי מצות ביעור פירות שביעית, עלינו לדעת כי לא רק מאכל הקדוש בקדושת שביעית, אלא גם הסוחר בפירות שביעית וקבל תמורתם כסף או מאכל - חייב לבער את הכסף, לפי זמן הביעור של המאכל שהתקבל תמורתם.

הפירות שאינם חייבים בביעור:

לדעת הרמב"ם שביעור הוא איבוד מהעולם, כל פרי שהגיע זמן הביעור חייב בביעור. אולם לדעת הרמב"ן שמצות ביעור מתקיימת על ידי הפקרת הפירות, חובת ביעור אינה אלא על פירות שאינם הפקר בזמן הביעור, אולם אם הפירות הפקר הרי שממילא אין בהם חובת ביעור.

ולכן, אין חובת ביעור על הפירות הנמצאים בשדה שבעליה הפקיר אותה, או אפילו פירות תלושים שהפקירו אותם. וכן פירות שנמצאים ברשות 'אוצר בית דין' בשעת הביעור - הרי הם נחשבים להפקר ופטורים מחובת ביעור.

במסילה נעלה

מסירות הנפש הצילה ממוות

שאם הם יאפשרו לי לנסוע למרוקו וידחו את ביקורי בטולוז למועד אחר - הקב"ה יעשה עימם ניסים ונפלאות בזכות הצדיקים רבי דוד בן ברוך ורבי חיים פינטו זיע"א.

בני משפחת בן חמו שהייתה להם אמונה גדולה בצדיקים, למרות הקושי שבדבר נתנו את אישורם לביטול הביקור, ואף היו מוכנים להפסיד את כספם שהושקע בתכנון האירוע, כל זאת בעבור כבוד הצדיקים.

באותו לילה נסעתי מליאון לפריז ומשם עליתי על המטוס הראשון שנסע לקזבלנקה. בקזבלנקה קיבלו את פני בני משפחת הצדיק ולקחו אותי הישר לביתו, שם זכיתי לשאת לפני קבורתו מספר מילות הספד והתעוררות, עד שכל אלפי האנשים שהגיעו לחלוק לצדיק כבוד אחרון ונכחו במקום - געו בבכייה גדולה.

לאחר שהצדיק זיע"א נטמן בבית הקברות, שָׁנָנו להתפלל בביתו תפילת ערבית, אחר כך זכיתי שוב לשאת מעט דברי התעוררות לעילוי נשמת הנפטר, ובשעת לילה מאוחרת עליתי על המטוס שהחזיר אותי לצרפת.

כיון שביקורי המתוכנן בטולוז התבטל, נקבע מועד חדש לביקור במקום, ובאותו יום שהייתי אמור לנסוע לטולוז - התרחש בפרזיז נס גדול לבנם של משפחת בן חמו.

הבן, שהיה מעורב בתאונת דרכים מחרידה בה נהרג הנוסע שישב לצידו - יצא מהתאונה כמעט ללא פגע, וכל מי שראה את הרכב המרוסק לא הצליח להבין כיצד יצא ממנו אדם חי.

לאחר מעשה הבן סיפר שבשעה שהתאונה התרחשה הוא ראה לנגד עיניו שמות של צדיקים. ואין ספק שנס גדול זה אירע רק בזכותם של הצדיקים שבני משפחת בן חמו האמינו בהם ופעלו לכבודם מתוך מסירות נפש גדולה.

ביום הסתלקותו של הצדיק הבבא לעזיז זיע"א, נכדו של הצדיק רבי דוד בן ברוך זיע"א, הייתי אמור לנסוע לעיר טולוז שבצרפת כדי להרצות שם בפני קהל גדול.

תושבי העיר ששמעו על בואי, תכננו מבעוד מועד אירועים רבים וכנסים שונים וטרחו רבות על כך, כשמשפחת בן חמו היקרה הייתה אחראית על כולם, וריכזה ודאגה וסידרה את כל הדרוש להרצאות שלי ולשהייה שלי בטולוז.

כאשר עמדתי לצאת מבית לכיוון העיר טולוז - התקבלה לפתע הבשורה המרה על הסתלקותו של הצדיק הבבא לעזיז זיע"א במרוקו.

עמדתי על מקומי ולא ידעתי מה לעשות. מצד אחד הפצתי לנסוע ללוויית הצדיק במרוקו, אולם מצד שני ידעתי שתושבי טולוז מחכים ומצפים לבואי, ואיך אוכל לאכזב אותם ולזנוח מאחוריי את כל ההכנות המרובות שנעשו לקראת בואי לעירם?

עודי מתלבט מה עלי לעשות, והנה נתקבלה בביתי שיחת טלפון ממרוקו בה נשאלתי האם בדעתי להגיע ללוויית הצדיק. ראיתי בכך סימן משמים שעלי לנסוע ללווייה במרוקו, ועל כן השבתי למתקשרים שבעזרת ה' יתברך אגיע ללווייה.

כשבני משפחת בן חמו שמעו על השינוי בתוכניותי ועל ביטול ההרצאה הגדולה שכה טרחו עבודה - הם התאכזבו מאד, שהרי עמלו רבות בארגון ההרצאה הזו ובתכנון פגישותיי השונות בטולוז, וכמו כן טרחו רבות בדאגה לשאר האירועים המתוכננים בעיר.

הצטערתי מאד לאכזב אותם, אולם דיברתי על לבם והבטחתי להם

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

רכילות לקרובים ולרחוקים

אסור לספר רכילות בין לאדם עצמו שדיברו עליו או עשו לו רעה, ובין לקרובי של אותו אדם, כיון שאף הם יכעסו מחמת כן על זה שדיבר רע על קרובם. אסור לספר רכילות על ישראל בין לישראל ובין לגוי, וכשמספר לגוי עוונות גדול יותר, כיון שמצוי יותר שנגרם לו מכך נזק או צער.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

עמלק של דורנו

"והיה בהניח ה"א לך מכל אויביך מסביב בארץ אשר ה"א נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים לא תשכח" (דברים כה, ט)

מצוה זו של מחיית עמלק אסור לגרוע ממנה או להוסיף עליה, היות וישנו ציווי כללי שלא להוסיף או להפחית מן האיסורים והמצוות, ובפרט שמצוה זו של מחיית עמלק נאמרה גם ליהושע והקב"ה אף הדגיש וציווה באזני משה לכתבה בספר התורה. ומתוך כך אנו למדים על גודל חשיבותה של מצוה זו ועד כמה יש להקפיד בקיומה.

ולכאורה נראה שבימינו אנו, אין בידינו מקום לקיום מצוה זו, שהרי לא יתכן לקום ולהרוג אדם שחשוב בעינינו כעמלקי, שהלא כל העולם יקום עלינו לכלותינו, וכיצד יתכן לקיים מצוה זו בדורנו שאין אנו יודעים במדויק מי נחשב לעמלקי.

ונראה לבאר את העניין בכך שעמלק של דורנו הוא היצר הרע המשחר לפתחו של האדם ומנסה להכשילו פעם אחר פעם. ועל האדם לשנא את מותניו ולאזור חיל על מנת להסיר מעליו את השפעת היצר הדומה להשפעת עמלק בזמנו שרצו לפתחם של עם ישראל במדבר וניסו להכשילם בקידור היראת שמים. ואף היצר הרע שעליו נאמר "לפתח חטאת רובץ", מנסה את כוחו בשעת כושר, ומיד כאשר הוא מבחין ברגעי חולשה אצל האדם, הוא עט עליו כמוצא שלל רב.

ונראה שניתן למחות את עמלק רק על ידי התורה הקדושה שבכוחה לבטל את כוחו של היצר, כפי שנאמר (קידושין ל, ב) "בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין", והיינו שרק יגיעה עצומה בתורה והתגברות על המידות הרעות, בכוחם לבטל כליל את כוחו של יצר זה. וכסמימון לכך אפשר לדרוש על דרך הרמז, שהמילה עמלק נחלקת לשתיים ע-מלק, ומשמע שניתן למלוך ולשחוט את היצר הרע רק על ידי התורה הנלמדת והנדרשת בשבעים פנים.

בעיר ליואן שבצרפת התגורר יהודי אשר בא לפני ואמר לי שבסמוך לדירתו מתגורר אדם שלבטח הוא מרע עמלק, היות וכל פעם שהוא נוכח במנהגי יהדות אצלו, הוא מוחה עליהם בתוקף מתוך אנטישמיות רבה. והוסיף ואמר לי אותו יהודי שבזמן ששרים הם את זמירות השבת במהלך הסעודה, אותו שכן דופק על קיר הבית המשותף ומוחה על זמרתם בשצף קצף, אם כן נראה לו שאותו שכן הוא מזרע עמלק מפאת סלידתו מכל דבר שנוסף ממנו ריח של קדושה.

כאשר שמעתי את הסיפור, אמרתי לאותו אדם שבא לפני שלבטח שכנו הוא יהודי בעל נשמה אובדת מכיון שאם היהדות כל כך מפריעה לו, זה משום שמצוי בתוכו ניצוץ יהודי נסתר, ויצר הרע מנסה למנוע בכל הכוח מאותו ניצוץ לצאת ולפרוץ החוצה. ויעצתי לאותו יהודי ללכת אצל שכנו ולדבר עימו בנעימות ולשאלו האם הוא גוי או יהודי.

אותו אדם שמע לעצתי ובא אצל שכנו שבתחילה נהג כלפיו בחשדנות רבה, אך לאחר מכן הוא הכניסו לביתו. למשמע השאלה הוא השיב בבטחה שהינו גוי גמור ואין לו שמץ של קשר ליהדות. בעודם באים בדברים, אותו שכן גוי אמר שיש לו פיסת נייר שאימו הביאה לו טרם מותה והוא שומר על אותו נייר מכל משמר, אך הוא כתוב באותיות שאינן מוכרות לו וביקש שאולי שכנו היהודי יוכל לעזור לו להבין את פירוש המילים.

אותו אדם הביא לפני את הדף, ופשוט נדהמתי לראות שהוא היה מלא באותיות עבריות והיה כתוב בו שהם יהודים, ולאימו של אותו שכן שנחשב לגוי קוראים 'ליבא' שזהו שם יהודי מובהק המקובל בארצות אשכנז. וכשהשכן נוכח לראות שהוא יהודי, הוא הוכה בתדהמה, אך עם הזמן הוא התקרב ליהדות, למד תורה והכיר את בוראו.

נאמר (קהלת ז, ב) "והחי יתן אל ליבו", המילה 'והחי' עולה בגימטריא כמנין כ"ט, ועם הכולל שווה היא כמנין האות ל' הרומזת למילה **לימוד**, והיינו שהלימוד מעניק לאדם חיות. וכן כל זמן שאדם חי, עליו לשבת ולהגות בתורה, ובעזרתה יוכל לקיים את מצות מחיית עמלק, שכאמור - בדורנו הוא היצר הרע שאותו יש למחות ולהסיר ממנו כל השפעה.

חיים בפרשה
ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וכי תחדל לנדור לא יהיה בך חטא". (כג. כג)

יתבאר גם כן על דרך אומרים ז"ל (גיטין ז). אם רואה אדם שנכסיו מצומצמים, יעשה מהם צדקה. ועוד אמרו (כתובות סו): "מלך ממון - חסר".

והנה לפי שחביב על האדם ממונו אין נוה להוציאו, ולזה תבוא הסברה לאדם להתחכם לנדור נדר לה; שבזה יהיה לו נוה הרצון לתת מנכסיו - לזה בא דבר מלך והודיעו היוצא מחשש ביטול הנדר, והיוצא מחשש מניעת נתינת צדקה כפי המתחייב. ואמר כנגד איחור הנדר, שזה יסובב שיהיה החסרון בו, וכנגד מניעת נתינת צדקה אמר "וכי תחדל לנדור", הגם שאתה בא לידי מניעת נתינת הצדקה, זה יסובב חסרון בממון, אבל כך בודאי שלא יהיה חטא, והוא אומרו "לא יהיה בך חטא".

מן המעיין

"כי יהיה לאיש בן סורר ומורה". (כא. יח)

סורר על שם שהבן סר מהדרך הטובה שחינכוהו אביו ואמו. אבל מהו פשר הביטוי מורה?

בספר 'לוקוט הגרשוני' מפרש זאת, שהרי דרכו של מי שסר מהדרך הטובה וקלקל את מעשיו, שאינו רוצה להישאר לבד בגיהנם אלא הוא מחפש עוד ועוד אנשים שיהיו לו לחברה רעה. ומשום כך הוא מורה את דרכו הרעה לאנשים נוספים.

"והשבתו לו". (כב. ב)

כשהתארח האדמו"ר רבי יואל טייטלבוים זצ"ל, במלון 'צפניה' בירושלים, פנה אליו ד"ר ארונוב, ושאלה בפיו:

האם מחויב הוא על פי התורה לכתת רגליו באישון לילה לכל חולה המזמין אותו, הרי התורה אמרה "ורפא ירפא" - מכאי שניתן רשות לרופא לרפאות (ב"קפה), אבל מהיכי תיתי שהוא חייב להיענות לכל דורש, ובפרט שיש עוד רופאים בעיר.

עיניו של האדמו"ר היו עצומות, פיו ממלמל חרישיתוקולו כמעט לא נשמע. הרה"ח רבי הערש פנחס, מטה אזנו ושומע את לחשו האומר כמו לעצמו: חיוב הרופא מן התורה לרפאות חולי ישראל, וזה נכלל בפירוש מה שאמר הכתוב "והשבותו לו".

למחרת היום עמדו תלמידיי בבית הכנסת 'זכרון משה', וביקשו לברר מה שייכות השבת אבידה להטלת חיוב מן התורה על רופא לרפאות? עד שהאירו את עיניהם בדברי הרמב"ם בפרוש המשניות (נדרים ד. ז) "חיוב הרופא מן התורה לרפאות חולי ישראל, וזה נכלל בפירוש מה שאמר הפסוק, והשבותו לו, לרפאות את גופו שהוא כשרואה אותו מסוכן ויכול להצילו או בגופו או בממונו או בחכמתו".

"גדלים תעשה לך על ארבע כנפת כסותך". (כב. יב)

מדוע מכנה התורה את פתילי הציצית בשם גדלים? בספר 'קרבת העני' מובא בשם רבי צבי הכהן מרימנוב, טעם נחמד לכך:

דרכו של עולם להלביש את הילד הקטן בציצית, עוד לפני שמתחילים לחנך אותו לשאר המצוות, אף שבאותו זמן הוא אינו מבין דבר וחצי דבר מערך המצוה וגדולתה.

ככל שהילד גדול, המצוה, מצות הציצית, אף היא גדלה איתו, והשגותיו הרוחניות במצוה ומעלתה גדלות ביחד איתו.

ולכן נקרא שמה של המצוה גדלים.

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

"מורה דרכי בענין זה" - ספר פעם - "היה מורי ורבי, רבי שלמה הימן, ראש ישיבת "תורה ודעת" עד שנת תש"ד".

"אינני יכול לשכוח כיצד הגיב הרב הימן, כאשר הודיע לו הרופא שמעתה ואילך לא יוכל עוד להוסיף מלח במאכלים. הוא פנה מיד לאשתו ושאל אותה בחינה: "את חושבת שאת מסוגלת לבשל מאכלים חסרי טעם"? ובכך ניצל את ההזדמנות להחמיא לה על המאכלים הטעימים שהיא מטיבה להכין".

גם בערוב ימיו, כאשר נאלץ הרב פאם להתפלל בביתו בשבתות וימים טובים, סרב במשך תקופה ארוכה לקים מנין בביתו, מתוך מחשבה שהדבר עלול להפריע לרבנית להתנייד בתוך הבית. רק כשהציעה לו דרך שבה היא תוכל ללכת ולעבור מן המטבח לחדרים - נתן את הסכמתו.

באחת השבתות היו הרחובות מכוסים בשלג, והבאים פנימה לכלכו את הבית מאוד. במוצאי שבת הגיעו לבית תלמיד לשעבר בלויית בנו, והציעו לשטוף את הרצפה. תחלה התנגדה הרבנית בכל תוקף להצעה, אולם האברך התעקש, ולבסוף העבירה הרבנית את החלטה לידי הרב.

או אז פנה הרב אל תלמידו ואמר לו:

"עליך לענות לי תחלה על שתי שאלות: האחת - האם אשתך יודעת על היותך כאן? והשניה - האם סימת לעזור בביתך שלך?"

רק כששתי התשובות היו חיוביות, הסכים הרב לקבל את העזרה.

בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו. שנאמר "ולאברם היטיב בעבורה". דאמר להם רבא לבני מחוזא; אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [כבדו את נשותיכם בשביל שתתעשרו]".

את המבט נפנה השבוע למשפחתו של הגאון רבי אברהם פאסזצ'ל, זקן ראשי הישיבות בארה"ב, כפי שמסופר בספר 'אהוב על כולם':

באחד הימים ביקש תלמיד לשהות בפנימיית ישיבת 'תורה ודעת' במשך שני ימי ראש השנה. בערב החג, נגש אל ראש הישיבה, הרב פאם, ושאל אותו אם הוא יוכל לסעוד את סעודות החג בביתו.

"זוהי המחלקה של הרבנית, הגיב מיד הרב פאם, אשאל אותה ואודיע לך".

בלילה, כשבה הבחור לאחל לרבו "גוט יום טוב", אמר לו הרב: "נשמח מאוד אם תשתתף אתנו בסעודה", ואחר כך הוסיף: "בנוהג שבעולם, הייתי אומר לך תשובה זו מיד, אבל מאחר שעל אשתי עבר שבוע קשה, לא חשבתי שנכון שאזמין אורחים בלי לשאול אותה על כך".

בהזדמנות אחרת התייעץ איתו תלמיד, מה דעתו על כך שהבעל ישתתף בהכנת מאכלי השבת, כדי לעזור לאשתו העובדת במשרה מלאה.

"מה הבעיה? תמה הרב פאם בקול. "במשך כל השנים כשאשתי עבדה והגיעה הביתה מאוחר בערב שבת, אני הייתי מכין את הקוגל".

תלמידיו היו רגילים לומר שבכל פעם בה הגיע לשישיבה בשבת בבוקר, היה פונה תחילה לעזרת הנשים, כדי להכין סידור וחומש עבור הרבנית, שאמורה היתה להגיע מאוחר יותר.

תורתנו הקדושה מדריכה את האדם בכל משעולי חיו, בכל צעד וצעד, כיצד עליו לנהוג ואיך עליו להתנהל בשבתו בבית ובלכתו בדרך, במשאו ומתנו עם הבריות או בשבתו עם חברים מקשיבים. ואת עלית על כולנה, בשביל הזהב שהאדם צריך לנהוג בו בתוך ארמונו שלו, בביתו הפרטי כשהוא חי עם אשתו ובני ביתו, כשהכבוד, הדאגה, המסירות וההתחשבות ההדדית ניצבים בראש סולם העדיפויות.

העיקרון החשוב ביותר שמצאה התורה ללמדינו בפרשת הנישואין הוא "ושמח את אשתו אשר לקח". כאן טמונה בעצם כל ההוויה וההצלחה של בני הזוג; אם הבעל דואג לשמח את אשתו, הוי אומר שהשותפות ביניהם תחזיק מעמד לאורך ימים. השכינה תשרה בביתם, ותעניק להם חיים טובים ומאושרים. כנאמר "יעלה ויצמח כגן רטוב וה' הטוב יאמר לדבק טוב".

רעיון זה חוזר על עצמו במאמרי חז"ל הפזורים לאורך כל הש"ס, אנו נצטט ונשנן את דברי רבי חלבו בגמרא (בבא מציעא נט.) שתבע את האמירה המפורסמת: "לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הברכה מצויה

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

שלמה אפרייט, בנו של הגביר רבי יעקב אפרייט, היה גם הוא גביר גדול. ברשותו היו סכומי כסף גבוהים, מטילי זהב, חפצים יקרים ותכשיטים. כדי לשמור עליהם מגנבים, הוא החביא את אוצרותיו בארגז מיוחד שהיה נסתר מעין כל רואה. הימצאותו של הארגז המיוחד הזה, היתה ידועה לכל בני הבית, ומלבדם איש לא ידע על קיומו של האוצר הגדול, מלבד המשרתת הגויה שעבדה בביתם. זאת תמיד חרשה מזימות בליבה, כיצד לגנוב ולזכות באוצר היקר הזה.

בכל ששה חדשים היתה המשרתת נוסעת לבית הוריה, שהיו גרים בכפר קרוב לעיר מוגאדור, ובכל הזדמנות היא חשבה כיצד להעביר את האוצר לרשותה.

באחת הפעמים, קודם שנסעה לבית הוריה, החליטה המשרתת לעשות מעשה ולגנוב את כל תכולת הארגז. היא נטלה את כל האוצר מהארגז, והחביאה אותו בתוך חבית מלאה באפר. דבר הגניבה נודע מיד לגביר שלמה אפרייט, והוא החל במסכת חיפושים מדוקדקת וקפדנית. באותה שעה שהגביר ובני ביתו חיפשו את האוצר, עבר במקום רבי חיים זיע"א. הגביר ניגש אליו וביקש ממנו עצה וברכה, כיצד למצוא את האוצר. לאחר כמה דקות של מחשבה נענה רבי חיים זיע"א ואמר:

"בזכות מורי זקני רבי חיים זיע"א, עצתי היא שתחפשו היטב במקום בו יש אפר, ושם תמצאו את כל האוצר שנלקח".

כמה מבני הבית לגלגו על עצתו של הצדיק, וטענו בלהט: "מי יגנוב חפצים יקרי ערך ויחביא אותם במקום מלוכלך בו יש אפר?" אלא שהרב הכריח אותם לחפש במקום בו יש אפר.

בני הבית אמרו לעצמם בנימה של יאוש: "מה יש לנו להפסיד מכך, נחפש היכן שיש אפר כפי שרבי חיים מייעץ".

הם החלו בחיפושים נרחבים, ואכן לאחר זמן, נמצא כל האוצר בחבית של האפר, באותו מקום שבו הטמינה המשרתת את האוצר היקר. לאחר שמצאו את האוצר בשלימותו, ניגשו בני הבית לרבי חיים זיע"א ואמרו לו:

"כיון שלעגנו על דברי הרב בשעה שייעץ לנו היכן לחפש, הרי אנו נודרים שכל הכלים הללו אסורים עלינו בהנאה, ומעתה כל הכלים הרי הם של הרב!"

רבי חיים זיע"א סירב לקבל מהם ולו כלי אחד. אך לאחר שהפצירו בו שוב ושוב, ביקש מהם לפתוח את הארגז. כשפתחו את הארגז, ראה שם רבי חיים זיע"א צמיד אחד דק, ואמר להם, כי את הצמיד הזה הוא רוצה לקחת, כדי להעניק אותו במתנה לבתו שמחה ע"ה, שנסעה עם בעלה לגור בארץ ישראל, בעיר הקודש טבריה ת"ו.

